

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

16 בדצמבר 2024

1828

ט"ו בכסלו התשפ"ה

עמוד

הצעת חוק שיקום נרחב לחבל התקומה וקביעתו כאזור מיקוד לאומי, התשפ"ה-2024 488

הצעת חוק שיקום נרחב לחבל התקומה וקביעתו כאזור מיקוד לאומי, התשפ"ה-2024

פרק א': מטרות והגדרות

מטרות החוק

1. מטרתו של חוק זה הן שיקומו הנרחב של חבל התקומה ופיתוחו, בכל תחומי החיים, ובכלל זה חיזוק החוסן של תושביו, עידוד צמיחה בת קיימה, גידול דמוגרפי והקצאת משאבים הולמים להשגת מטרות אלה, כך שיהיה חבל ארץ משגשג, וזאת, בין השאר, באמצעות קביעת חבל התקומה כאזור מיקוד לאומי ועיגון סמכויותיה ותפקידיה של מינהלת תקומה.

דברי הסבר

כללי

במטרה לעגן את מחויבות ממשלת ישראל לשיקום ולפיתוח "חבל התקומה", להביא מתווה אסטרטגי רב-שנתי, שיביא לחידוש ולפיתוח חבל התקומה כחבל ארץ בטוח ובר קיימה עם צמיחה דמוגרפית משמעותית, ולפי תחומים שפורטו בהחלטה. זאת, כדי להקנות למינהלת תקציב וכלים נוספים מעבר לאמור בהחלטה מס' 980, ולהסיר חסמים רגולטוריים וחסמים אחרים. בהחלטה זו נקבע כי גיבוש תוכנית החומש האסטרטגית יושלם בתוך 100 ימים ממועד קבלת ההחלטה, ולצד זאת נרשמה הודעת ראש הממשלה בדבר גיבוש הצעת חוק לגבי החבל אשר בין השאר תעגן את ייחודיות החבל.

בהמשך לכך ביום א' בניסן התשפ"ד (9 באפריל 2024) פורסם להערות הציבור תזכיר החוק לחידוש ופיתוח חבל התקומה, התשפ"ד-2024.

ביום ט' בניסן התשפ"ד (17 באפריל 2024) התקבלה החלטת הממשלה מס' 1699 שעניינה "התוכנית האסטרטגית לשיקום, לחידוש ולפיתוח חבל התקומה ואוכלוסייתו לשנים 2024-2028 ותיקון החלטות ממשלה" (להלן – החלטה מס' 1699). החלטה זו מפרטת את התוכנית האסטרטגית לשיקום, לחידוש ולפיתוח חבל התקומה ואוכלוסייתו לשנים 2024-2028. התוכנית שגיבשה מינהלת תקומה נבנתה מתוך תפיסה הוליסטית של שיקום נרחב לחבל ארץ שהתרחש בו אסון מתקפת טרור – הן מבחינת מכלול תחומי החיים שנדרש בהם מענה בעקבות האסון והן בהסתכלות צופה פני עתיד על אזור שנדרש לשקמו בכלים שיאפשרו בו צמיחה בת קיימה.

בתוכנית זו פורטו כלי סיוע ותוכניות ממוקדות בתחומים שונים ופורטו התקציבים המיועדים לכל אחד מכלי הסיוע והתוכניות.

מינהלת תקומה פועלת מיום הקמתה בכלים ובסמכויות שעוגנו בהחלטות הממשלה שהתקבלו בעניינה, וכן בחקיקה שהייתה קיימת ושאפשרה טיפול ממוקד באזור מסוים מכוח הגדרתו כ"אזור עדיפות לאומית". המסגרת החקיקתית המסמיכה את הממשלה לקבוע אזורים מסוימים כאזורי עדיפות לאומית, מבקשת, ככלל, לייצר

מתקפת הטרור הרצחנית שהחלה במדינת ישראל ביום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) והמלחמה שפרצה בעקבותיה, המיטו אסון על חבל התקומה, כהגדרתו המוצעת בחוק זה, ועל תושביו וזרעו הרס וחורבן בממדים שלא היו כמותם בישראל. אסון מתקפת הטרור היה אירוע בלתי צפוי לתושבי החבל, ויוצא דופן בממדיו, באכזריותו ובפתאומיותו. הוא היווה שיא מזעזע לתקופה ארוכה של שני עשורים שהתאפיינה בחוסר יציבות ביטחונית ואיומים תמידיים ובהם ירי מרגמות, טילים, רקטות, עפיפוני תבערה ועוד.

אסון מתקפת הטרור קטע רצף של חיים בחבל ארץ פורה ופורה והפך באחת את חייהם של כ-64,000 תושבים ותושבות מן הקצה אל הקצה. מאות משפחות הצטרפו למעגל השכול וספגו פגיעות בגוף, בנפש וברכוש. הם פונו פינוי דחף, בלי שניתנה להם שהות להתכונן לכך. תושבים רבים עזבו את הבית כשרק בגדיהם לגופם בלי לקחת עימם פריטים חיוניים כגון תעודות, משקפיים, תרופות, בגדים וכיוצא בזה.

בשל קיצוניות האירוע ומורכבות הטיפול שנדרש בתחומי החיים השונים, התקבלה ביום ד' בחשוון התשפ"ד (19 באוקטובר 2023) החלטת הממשלה מס' 980 (להלן – החלטה מס' 980) שבה הוגדר חבל התקומה על בסיס אזור עוטף עזה, וכן הוחלט על הקמת מינהלת תקומה (להלן – מינהלת תקומה או המינהלת) שתישא באחריות ובכלל הסמכויות הנדרשות לצורך ניהול וביצוע פעולות לשיקום ולחיזוק אוכלוסיית חבל התקומה והחבל עצמו בטווח המיידי, הבינוני והארוך.

בהחלטה מס' 980 נקבעו מטרות המינהלת שעיקרן שיקום וחזיון מרקם החיים של הקהילות, היישובים והרשויות שנפגעו בחבל התקומה בדגש על היבטים נפשיים, חברתיים וחומריים ושיקום פיזי של האזור, וזאת לצד תפיסת שיקום החבל לשיפור התשתיות ולצמיחה מחודשת באזור.

ביום כ"ז בכסלו התשפ"ד (10 בדצמבר 2023) החליטה הממשלה, בהחלטה מס' 1127 (להלן – החלטה מס' 1127),

דברי הסבר

להגיע לעשר שנים ויותר מיום קרות האסון, וחשיבות הרצף בטיפול בתושבים ובהצמחת האזור מחייבות מתן חשיבות ליצירת קדימות וקשב ממשלתיים לביצוע התהליך על פני ביצוע משימות שגרתיות של הממשלה; וכי סוגיית המימון להליכי השיקום והצמיחה מחדש ארוכי הטווח, מחייבת היערכות מראש למספר השנים הנדרש לקיומם ולא רק כמתן מימון בתגובה לאירוע נקודתי.

מתוך הבנת עקרונות אלה התקבלה ביום כ"ט בתשרי התשפ"ה (31 באוקטובר 2024) החלטת הממשלה מס' 2336, שבה החליטה הממשלה לקבוע בחוק את אזור חבל התקומה כאזור מיקוד לאומי באופן שיאפשר את שיקומו בצורה מרחיבה, מיטיבה ומהירה לתקופה של 7 שנים, וכן לקבוע בו את עבודת מינהלת תקומה ואת הכלים והסמכויות הנדרשים לה לצורך המשך פעילותה הרציפה.

בהמשך לעבודת המטה הממשלתית שנעשתה לאחר הפצת התוכנית, ובהתאם להחלטת הממשלה האמורה, מוצע חוק זה.

פרק א': מטרות והגדרות

סעיף 1 לנוכח האמור לעיל, וכפי שיפורט להלן, מטרת הצעת חוק זו היא לקבוע מסגרת נורמטיבית מתאימה שתאפשר לשקם באופן נרחב ולפתח את אזור חבל התקומה בכל תחומי החיים ובהיקפים הנרחבים הדרושים כמתחייב לצורך התאוששות האזור מהאסון, ובכלל זה להביא לחיזוק החוסן של תושביו, לעודד בו צמיחה בת קיימה וגידול דמוגרפי וכן להקצות משאבים הולמים לקידום מטרות אלה.

כפי שיפורט בהמשך, מטרות החוק מתייחסות לכך שהשיקום הנרחב והפיתוח הנדרשים הם במכלול תחומי החיים, תוך הסתכלות פרטנית לכל תחום לצד הסתכלות כוללת, והדריות בין התחומים, וזאת מתוך הבנה שראייה זו חיונית להצלחת שיקום החבל והחזרתו למצב של צמיחה ושגשוג.

המושג "צמיחה בת קיימה" הנזכר במטרות החוק מכונן לכך שהפיתוח והצמיחה של החבל ייעשו מתוך תכנון ומחשבה על צורכי ההווה, לצד מבט עתידי על צורכי הדורות הבאים ושמייה על הימשכות הצמיחה והיכולת להבטיח כי יהיה ניתן לספק צרכים אלה בעתיד.

לשם קידום מטרות החוק מוצע לקבוע שני עיקרים: האחד – כי אזור חבל התקומה ייקבע כ"אזור מיקוד לאומי" שיהיה ניתן לפעול בו ולטובתו בכלי של "שיקום נרחב" כמוגדר בהצעת החוק, והשני – כי יעוגנו הסמכויות הנדרשות למינהלת "תקומה" לצורך קיום פעולתה בחבל ולמען תושביו ויישוביו.

סעיף 2 מוצע להגדיר מונחים שונים בחוק המוצע, ובהם המונחים המפורטים להלן.

מסגרת משפטית ייעודית להקצאת משאבים והטבות לאזורים גאוגרפיים שונים, בהתאם למדיניות המשתנה של הממשלה ולהצדקות מקצועיות מתאימות. חקיקה זו אינה ממוקדת בשיקום נרחב שנדרש באזור מוכה אסון, והשימוש בה היה בהיותו הכלי המשפטי שהיה קיים באותה עת.

שימוש בכלי זה הצריך הפרדה וסיווג של כלי הסיוע בתוכנית האסטרטגית בהתאם למסגרות הקיימות, ואינו בהכרח משרת את התפיסה ההוליסטית כאמור. יתרה מכך, האופן שבו הוקמה המינהלת ונקבעו מטרותיה, כבר בהחלטת מס' 980, נבע מתוך ההבנה כי גודל האסון והשלכותיו עלולים להוות איום על המשך קיומה של התיישבות רחבה ויציבה באזור חבל התקומה ולכן מחייבים היערכות מיוחדת של הממשלה להתמודדות עימו, באופן שיוכל להביא הן לשיקום מהיר ומיטבי של החבל, שיאפשר חזרה לשגרת חיים מלאה בו, לצמיחה ולמשיכת תושבים אליו, והן לחיזוק האמון והחוסן ותחושת הביטחון של תושביו. המדובר לא רק בהחזרת המצב לקדמותו אלא בשיקום שיביא לצמיחה בת קיימה לטווח הארוך.

עקרונות אלה מתיישבים עם עקרונות הדוח שהוכן במשרד ראש הממשלה (שיקום ארוך טווח לאחר רעידות אדמה – דוח היערכות ממשלתי, אפריל 2024) ועסק ביעדים הנדרשים לשיקום נרחב וארוך טווח לאחר אסונות (כדוגמת רעידות אדמה) ובעקרונות למימושם, אשר אומץ ביום ט' בניסן התשפ"ד (17 באפריל 2024) בהחלטת הממשלה מס' 1710 שעניינה "אימוץ עיקרי הדוח לשיקום ארוך טווח אחרי רעידת אדמה והקמת תשתית ארגונית לשיקום ארוך טווח אחרי אסונות" (להלן – הדוח הממשלתי לשיקום ארוך טווח). כחלק מעבודת המטה שנעשתה להכנת הדוח, גובשו המטרות האלה כמטרות השיקום ארוך הטווח בישראל – חזרה מהירה, מלאה ומיטבית לשגרה תוך ניצול המשבר לשיפור איכות החיים בישראל; שיקום, בינוי מחדש ופיתוח בר קיימה ואיכותי של אזורי ההרס באופן יעיל, מהיר ומיטבי ככל הניתן; שיקום התשתיות הלאומיות והסביבה הטבעית, בזמן הקצר ביותר שיאפשר עמידה בסטנדרטים מתקדמים, איכות גבוהה ושמייה על משאבים; שיקום אזרחים, אוכלוסיות וקהילות שנפגעו, בדגש על הדיכויים החומריים והחברתיים ושיקום הפעילות הכלכלית והחזרת המשק לצמיחה.

ברוח נעשתה סקירה בין-לאומית במטרה לזהות מגמות רוחביות ותובנות בתהליכי שיקום דומים שנעשו. כך נמצא, בין השאר, כי במדינות רבות הוקם גוף ייעודי נוסף על משרדי הממשלה לצורך תכלול פעולות מול משרדי הממשלה השונים, שרוכזו בידיו סמכויות ביצוע ותקציבים – לרוב מכוח חקיקה ייעודית בעניין; כי נחקקו חוקים ייעודיים לצורך השיקום שיאפשרו פרוצדורות ודרכי פעולה מהירות יותר מאלה המתאפשרות בחקיקה הרגילה; כי הימשכותם של הליכי שיקום לאחר אסונות, העלולה

”אזור מיקוד לאומי” – כמשמעותו בסעיף 3;

”גוף ציבורי” – כל אחד מגופים אלה:

- (1) ממשלת ישראל ומשרדי הממשלה, לרבות יחידותיהם ויחידות הסמך שלהם;
- (2) רשות מקומית;
- (3) תאגיד שהוקם לפי חוק;
- (4) תאגיד שנמצא בבעלות או בשליטה של הממשלה, לרבות חברת בת ממשלתית;

”חבל התקומה” – שדרות והיישובים במועצות האזוריות אשכול, חוף אשקלון, שדרות נגב ושער הנגב, וכן האזורים בתחומי המועצות האזוריות האמורות שנמצאים בטווח של עד 7 קילומטרים מרצועת עזה, שנקבעו כאזור עוטף עזה בהחלטת הממשלה מס’ 462 מיום כ”ט בניסן התשפ”ג (20 באפריל 2023), הכול בהתאם לרשימת היישובים המפורטים בתוספת;

”מינהלת תקומה”, ”המינהלת” – יחידת סמך שהוקמה כמינהלת ייעודית לפי החלטת הממשלה מס’ 980 מיום ד’ בחשוון התשפ”ד (19 באוקטובר 2023);

”שיקום נרחב” – פעולות בכלל תחומי החיים בחבל התקומה, שמטרתן חזרה מלאה, מהירה ומיטבית לשגרה בו, וכן עידוד צמיחה ופיתוח בו, לרבות תוך ראייה כוללת שלהן, שיינקטו לטובת הרשויות המקומיות, היישובים והתושבים בחבל התקומה, ובכלל זה מתן הטבות, הקצאת משאבים והשקעה במחלולי צמיחה ופיתוח, הכול לשם השגת מטרות חוק זה;

”השר” – שר שקבעה הממשלה לעניין חוק זה;

ד ב ר י ה ס ב ר

בהתאם לניסיון הנלמד בעולם, הקמתו של גוף ייעודי ועצמאי למימוש פעולות של שיקום נרחב המבוצעות במשך תקופת זמן ארוכה יחסית, ואשר נדרש לקדמן באופן מהיר ויעיל, היא חיונית להצלחת פעולות השיקום כאמור. המאפיינים האמורים של מבנה המינהלת ועיגון פעילותה של המינהלת כיחידת סמך עצמאית בחוק, מאפשרים לה להמשיך ולפעול באופן מיטבי ליישום ולמימוש פעולות השיקום הנרחב.

להגדרה ”שיקום נרחב” – הגדרה זו, העומדת בבסיס החוק, מבקשת להגדיר את מהות המענה הייחודי הנדרש להתמודדות עם האסון שאירע, להתאוששות ממנו ולהחזרת האזור כולו למצב של צמיחה מחודשת.

בדוח הממשלתי לשיקום ארוך טווח שורטטו עקרונות וקווים מנחים לקבלת ההחלטות הנדרשת ליישום מיטבי של שיקום ארוך טווח לאחר אסון שהתרחש, בין השאר באמצעות למידה מהעולם. כנוכר בדוח, אחד העקרונות הבולטים מהניסיון העולמי הוא ”ניצול חלון ההזדמנויות שנוצר לאור צורכי השיקום, לבנייה מחודשת נבונה ואיכותית יותר של אזורי ההרס, הקהילות, התשתיות הלאומיות והמערכות הציבוריות. לצד מחירי האסון, לרוב תגיע השקעה תקציבית גדולה בבנייה מחדש, וכדאי לנצל לשיפורים בתחומים שונים, שממילא היה נכון לעשותם

להגדרה ”חבל התקומה” – מוצע להגדיר את אזור ”חבל התקומה” כפי שהוגדר בהחלטת הממשלה מס’ 462 מיום כ”ט בניסן התשפ”ג (20 באפריל 2023) בעניין ”תוכנית לחיזוק החוסן האזרחי בשדרות וביישובי עוטף רצועת עזה” לשניים 2023–2024 ותיקון החלטות ממשלה”. ההגדרה שנכללה בהחלטה זו, שימשה להגדרה ”חבל התקומה” בהחלטת הממשלה מס’ 980 שבה הוקמה מינהלת תקומה והחלה הפעילות לשיקום ולפיתוח חבל התקומה ואוכלוסייתו (ראו פירוט לעניין זה בדברי ההסבר המתייחסים לסעיף 3 להלן).

להגדרה ”מינהלת תקומה” – מוצע להבהיר כי הוראות החוק המוצע מבקשות לעגן את פעילותה של מינהלת תקומה, שהוקמה מכוח החלטה מס’ 980 ופועלת מכוחה בעת חקיקת חוק זה, וכי המינהלת תפעל כיחידת סמך ייעודית עצמאית לצורך שיקומו הנרחב של חבל התקומה ובהתאם לסמכויות הנתונות לה לפי הוראות הפרק השלישי לחוק. בהתאם להחלטות נציבות שירות המדינה, המינהלת פועלת מהקמתה כיחידת סמך עצמאית, ופועל בה מטה עצמאי הכולל, בין השאר, בעלי תפקידים ובהם חשב, יועץ משפטי ומנהל הון אנושי. בהתאם להחלטה מס’ 980, נקבע כי ראש המינהלת יפעל בכפיפות ישירה לשר הממונה על המינהלת (ראש הממשלה בעת קבלת החלטת הממשלה), ולכן מוצע לעגן קביעה זו בסעיף 8 המוצע, כמפורט להלן.

”תושב” – אחד מאלה, לפי העניין וכפי שייקבע לצורך מתן הטבה לפי חוק זה:

(1) יחיד שמקום המגורים שלו בחבל התקומה;

(2) עסק או תאגיד ובכלל זה עמותה, שותפות או מלכ”ר, לעניין פעילותם בחבל התקומה.

פרק ב': חבל התקומה – אזור מיקוד לאומי

חבל התקומה יהיה אזור מיקוד לאומי שיהיה ניתן לפעול לשיקומו הנרחב באופן מואץ, 3. והכול בהתאם להוראות לפי חוק זה. חבל התקומה – אזור מיקוד לאומי

ד ב ר י ה ס ב ר

התקומה, כך שיתאפשר מתן סיוע והטבות בעבור עסקים הפועלים בתחומי החבל וכן למוסדות ציבור, קופות חולים, או לעמותות ומלכ”רים ובכלל זה מכינות קדם-צבאיות, מוסדות אקדמיים, עמותות חברתיות הפועלות בחבל ועוד. יובהר כי המפורט בהצעת החוק בהגדרה זו הוא תנאי סף, ויהיה ניתן להגדיר תנאים נוספים למתן הטבות או להקצאת משאבים לפי החוק. ההתייחסות להגדרה ”תושב” בהטבות שיינתנו תהיה לפי נושא ההטבה וכפי שייקבע בה והתקיימות התנאים בהגדרה בעת מתן ההטבה.

פרק ב': חבל התקומה – אזור מיקוד לאומי

סעיף 3 כדי לאפשר את הגשמת מטרותיו של חוק זה מוצע לקבוע את אזור חבל התקומה כאזור מיקוד לאומי שיהיה ניתן לפעול בו באופן מואץ לשיקום נרחב, כמפורט בהרחבה לעיל. קביעת האזור כאזור מיקוד לאומי תאפשר את מיקוד הקשב הממשלתי וריכוז המאמץ בשיקום הנרחב של החבל, הנדרש כאמור לצורך השבתו לשגרת חיים ולצמיחה. יודגש כי ישנה חשיבות לביצוע פעולות השיקום הנרחב באופן מזורז, שכן למועד שבו מבוצעות הפעולות האמורות יש חשיבות בהצלחת שיקום החבל.

קביעת אזור חבל התקומה כאזור מיקוד לאומי נדרשת לנוכח מאפייניו הייחודיים של האזור, בנסיבות שנוצרו לאחר מתקפת הטרור האכזרית שאירעה ב־7 באוקטובר. בהתבסס על חוות דעת מקצועית שהוכנה במינהלת תקומה על בסיס נתונים ומידע שנאספו על ידי וחוות דעת מומחים, ייחודיות החבל בהיבט זה נשענת בעיקרה על חמישה נדבכים מצטברים:

1. השלכות הנובעות מהתמודדות עם איום ביטחוני הולך וגובר מאז נסיגת ישראל מרצועת עזה בשנת 2005 וההפרעה לשגרת החיים האזרחית: יישובי חבל התקומה סבלו לאורך שני העשורים האחרונים מרמת איום ביטחוני יוצאת דופן, שכללה ירי תלול מסלול, חדירות, טרור תת־קרקעי ותקיפות נוספות. שגרת החירות המתמשכת השפיעה באופן עמוק על שגרת חיי התושבים, הן ברמה האישית והן הקהילתית, ויצרה צורך במענים ייחודיים לחיזוק החוסן האזרחי. הייחודיות של האיום הביטחוני ביחס לתושבי היישובים בטווח של עד 7 קילומטרים באה לידי ביטוי בשורת החלטות ממשלה שנתמכו בחוות דעת ביטחוניות מטעם מערכת הביטחון;

בעתיד, ובכך לייעל את ההשקעה התקציבית ולהבטיח רמת חיים ואיכות חיים טובים יותר ביום שלאחר השיקום. זוהי הזדמנות לשפר לא רק את עמידות ומוכנות המבנים והתשתיות, אלא לאפשר גם איכות חיים גבוהה יותר ומתן שירותים באיכות גבוהה יותר. החלטות המתקבלות בשלב זה והטמעתן יוכלו לעצב את המדינה ואת חיי התושבים עשרות שנים קדימה ועשויות לחולל שינוי בתחומי החברה, הכלכלה, הרווחה והבריאות.”

עקרונות אלה נכונים ביתר שאת מקום שבו המדינה הכירה בחבל ארץ במשך כמעט שני עשורים כאזור מאוים שיש צורך להתייחס אליו באופן מועדף.

השיקום הנרחב הנדרש לנוכח מטרות חוק זה, הוא הכרחי לצורך השגת מטרות החוק: החזרת חבל התקומה למצב של צמיחה ושגשוג, חיזוק החוסן וגידול דמוגרפי. החורבן שהיה מנת חלקם של היישובים והתושבים בחבל הוא חסר תקדים ומחירו קשה לאומדן. לפיכך, באזור חבל התקומה שבו עוסק חוק זה, נכון לדאוג לשיקום נרחב עמוק שיביא לצמיחה בת קיימה שתהווה עוגן משיכה לאזור. יש לחזק בו את היישובים, התשתיות הכלכליות ומבני הציבור לתת פתרונות שלמים בכל תחומי החיים באופן שיחזיר את הרצון של התושבים לחזור לחיות בו ולמשוך אליו משפחות צעירות נוספות.

באופן זה, המענה שהחוק מבקש לתת באמצעות כלי השיקום הנרחב הוא מענה הוליסטי, המתייחס לכלל היבטי החיים, מתוך הבנה כי הם יכולים להיות בעלי השפעה הדדית זה על זה. ההצדקה למתן מענה בכל אחד מן התחומים, פיתוחו והשקעה במחוללי צמיחה הקשורים בו, אינה נובעת בהכרח באופן ישיר מהפגיעה שאירעה, אלא מהצורך בטיפול בכלל התחומים כדי לייצר מציאות שלמה טובה יותר לאורך זמן שתאפשר חזרה לאזור וצמיחה בת קיימה בו. באופן זה, יהיה ניתן לתת מענים והטבות לפיתוח בכלל תחומי החיים, ובכלל זה בתחומי הפרט והקהילה (לדוגמה בבריאות, רווחה, חינוך ותרבות), בתחומי הדיוור והתשתיות, בתחומי הסביבה, בתחומי הכלכלה, התעסוקה והעסקים, עידוד השכלה גבוהה ועוד.

להגדרה ”תושב” – מוצע להגדיר מי ייחשב תושב לפי החוק, ושבבעבורו יהיה ניתן לפעול ביישום השיקום הנרחב בחבל התקומה. מלבד ההתייחסות ליחיד המתגורר באחד מיישובי חבל התקומה כאל תושב, מוצע כי ”תושב” ייחשב גם עסק או תאגיד – במובנו הרחב ביותר, ובכלל זה עמותה, שותפות או מלכ”ר, לעניין פעילותו בחבל

(א) שר משרי הממשלה, בשטח הפעולה של משרדו, וכן הממשלה בהחלטתה, רשאים לבצע פעולות לשיקום נרחב של חבל התקומה; פעולה לפי סעיף קטן זה תהיה נוסף על פעולות הנעשות על ידי אותו משרד מכוח תפקידו ולהטבות הניתנות לפי כל דין.

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 4 לסעיף קטן (א)

בסעיף זה מוצע לקבוע כי כלי השיקום הנרחב שיישם בחבל התקומה בהיותו אזור מיקוד לאומי יוכל להיות מיושם בידי כל שר משרי הממשלה, בשטח הפעולה של משרדו, וכן כי הממשלה בהחלטתה תוכל לקבוע פעולות ליישום השיקום הנרחב בחבל התקומה. באופן זה, יוכלו המשרדים או הממשלה להחליט על הקצאת משאבים, מתן הטבות, מענקים, פטורים או הקלות בתחומי פעולתם, ככל שהם נדרשים ליישום השיקום הנרחב ולהגשמת מטרותיו של חוק זה. מובהר כי כלי השיקום הנרחב נועד להיות כלי המתווך לפעולות משרדי הממשלה מכוח תפקידם והטבות הניתנות על ידם לפי אמות מידה מקצועיות ולפי כל דין.

כאמור בהגדרה "שיקום נרחב", ההטבות והפעולות לפי סעיף זה יוכלו להינתן לאזור חבל התקומה, ובין השאר לתושבי, לרשויות החבל וליישוביו, לפי העניין, וכן לגורמים נוספים הפועלים בחבל או בעבורו כדוגמת עסקים, מפעלי תעשייה, מכינות, מוסדות לימוד, עמותות ותאגידים שונים הפועלים לשיקום ולפיתוח החבל באמצעים שונים. לגורמים אלה יהיה ניתן לתת הטבות וכלים כאמור גם כתמריץ לצורך פעילות עתידית בחבל.

יובהר עוד, כי פעולות השיקום הנרחב יוכלו להתבצע במקרים המתאימים מחוץ לגבולות החבל. זאת למשל כאשר מדובר בפעולות או בהטבות מסוימות, אשר מעצם טבען ניתנות הן כלפי תושבי החבל והן כלפי מי שאינו תושב החבל, באופן שלא ניתן להפריד בין האוכלוסיות (לדוגמה במתן שירותי בריאות, חינוך או רווחה), או כאשר שירות מסוים ניתן במקום מרכזי המצוי בתחומי הרשות המקומית אך לא בתחומי החבל דוגמת קריות המועצה.

מובהר עוד כי יישום השיקום הנרחב, כפי שיבוא לידי ביטוי באזור המיקוד הלאומי, בהיותו כלי נוסף כאמור, אינו מחליף את הקצאת המשאבים והפעולות ההכרחיות הניתנות בידי משרדי הממשלה באזור זה מכוח תפקידם ואחריותם, ואינו נועד להחליף הטבות אחרות הניתנות באזור זה מטעמים אחרים לפי דינים אחרים המאפשרים זאת. כך לדוגמה, הטבות הניתנות באזור זה או בחלקו בשל היותו אזור פריפריה, ימשיכו להינתן בו בידי הגורמים המוסמכים; זאת לצד האפשרות ליישם בו שיקום נרחב. השיקום הנרחב יוכל להיות נדבך נוסף לטיפול ולהשקעה באזור חבל התקומה, לנוכח הצרכים הייחודיים שקיימים בו כעת בעקבות מתקפת הטרור שאירעה ב-7 באוקטובר ולנוכח מכלול הנסיבות שבעטיין מבוקש להגדירו כעת כאזור מיקוד לאומי כמפורט לעיל.

2. השפעות פסיכולוגיות-סוציאליות וכרסום מתמיד ברמת החוסן הקהילתי והאיש, בשל המצב הביטחוני הלא יציב לאורך השנים: החיים בצל איום ביטחוני מתמשך מקשים על ההתמודדות עם נטל נפשי וחושפים את התושבים לסיכונים הנובעים מהשלכות פסיכולוגיות, כלכליות וחברתיות. ההתמודדות היום-יומית עם איום מתמשך מביאה לכרסום מתמיד בחוסן הקהילתי והאיש של תושבי החבל ומחלישה את היכולת להתמודד עם סיכון עתידי;

3. אירועי 7 באוקטובר כנקודת שיא טרגית בפגיעות בגוף, בנפש וברכוש: אירועי 7 באוקטובר בחבל היו חסרי תקדים בממדיהם ובאכזריותם, עם פגיעות רבות בחיי אדם, חטיפות, התנהלות בתוך אירוע המתקפה לאורך שעות ארוכות בתנאי אי-ודאות, בפחד קיומי ותוך עדות למעשי זועות מחרידים ביישובים שאליהם חדרו מחבלים, הרס פיזי נרחב ואובדן תחושת הביטחון. האסון פגע בליבת חייהם של תושבי החבל והשפיע על תחושת הלכידות והאמון במדינה. היקף ההרס הפיזי והנפשי ביישובי החבל מדגיש את הייחודיות של הפגיעה בהשוואה ליישובים אחרים שנפגעו באירוע אך לא באותה עוצמה, שכן יש מפל השפעה יורד של עוצמת הפגיעה כפונקציה של המרחק ממוקד האסון. דהיינו – אפקט ההשפעה פוחת ככל שמתרחקים ממוקד ההתרחשות;

4. פינוי של תושבים מביתם, לתקופה ממושכת, באופן פתאומי ותוך מתן מענים חלופיים אד-הוק: פינוי תושבי החבל יצר פגיעה מתמשכת בשגרת החיים של התושבים, כולל נתק מהקהילות, אובדן הבית והצורך בהתארגנות מחדש בתנאים מאתגרים. היקף הפינוי ביישובי החבל היה ייחודי גם בממדיו וגם באופיו המתמשך;

5. השלכות אסון 7 באוקטובר לאורך זמן, ובמבט צופה פני עתיד, על הפרטים והקהילות בתחומי החיים השונים: הנתונים מצביעים על פגיעות כלכליות משמעותיות וקשיי התאוששות ממושכים. שילוב ההשפעות האלה מדגיש את עומק הקשיים הייחודיים שעומם מתמודדים תושבי החבל. תושבים מחוץ לחבל אומנם מתמודדים גם הם עם השפעות ארוכות טווח, אך נתונים מצביעים על התאוששות מהירה יותר והיקפי פגיעה נמוכים יותר בתחומים אלה, הן בהיבטים כלכליים והן בהיבטי חוסן.

כל אחד מחמשת הנדבכים בנפרד תורם את תרומתו למצב המיוחד של החבל, והשילוב של חמישתם יחד, מייצר אפקט מצטבר חסר תקדים המתרחש בזמנית בכל הרבדים ומייצר חומרה יתרה וחריגה של פגיעה בכלל רובדי החיים. שילוב ייחודי זה מצדיק, לעמדת הממשלה, עיגון בחוק למתן מענה ייחודי לאזור.

(ב) שר משרי הממשלה שבכוונתו לבצע פעולה כאמור בסעיף קטן (א), מתקציב משרדו, ימסור הודעה על כך בכתב לראש מינהלת תקומה; ראש מינהלת תקומה יעביר עדכון בדבר הכוונה כאמור לכלל משרדי הממשלה, והשר יהיה רשאי לבצע את הפעולה האמורה בתום שבעה ימי עבודה מיום העברת העדכון בידי ראש המינהלת; הוראות סעיף קטן זה לא יחולו לגבי פעולות שמבצע שר משרי הממשלה במסגרת יישום מדיניות לשיקום נרחב של חבל התקומה שגיבשה מינהלת תקומה לפי סעיף 6.

(ג) שרי הממשלה ידווחו למשרד ראש הממשלה ולמינהלת תקומה, בכל שנה עד יום 1 בפברואר, על פעולות שביצעו בחבל התקומה לפי הוראות פרק זה בשנה שקדמה למועד הדיווח; מיום סיום פעולתה של מינהלת תקומה לפי סעיף 13, יועבר הדיווח למשרד ראש הממשלה בלבד, או לגורם אחר שהסמיכה הממשלה לעניין זה לפי הוראות סעיף 13(ב).

במילוי תפקידו של גוף ציבורי ובהפעלת סמכותו לפי דין בתחומי הבינוי והתשתיות, העסקים והכלכלה בחבל התקומה, רשאי הוא להביא בחשבון, נוסף על כל שיקול אחר שעליו לשקול לפי דין, את היותו של חבל התקומה אזור מיקוד לאומי.

5. אזור מיקוד לאומי – שיקול בהפעלת סמכות

פרק ג': מינהלת תקומה, תפקידיה וסמכויותיה

ד ב ר י ה ס ב ר

הלאומי וחיוזוק אמון הציבור והתקומה מהמשרב, מוצע לקבוע כי גוף ציבורי יהיה רשאי להביא בחשבון במילוי תפקידו ובהפעלת סמכויותיו על פי דין, בתחומי הבינוי והתשתיות, העסקים והכלכלה בחבל התקומה, נוסף על כל שיקול אחר, את היותו של אזור חבל התקומה אזור מיקוד לאומי לעניין שיקומו הנרחב, ובכלל זה לצורך שיקומו ושגשוגו, באופן מהיר ומיטבי.

פרק ג': מינהלת תקומה, תפקידיה וסמכויותיה

כללי לנוכח הצורך בתיאום ובסנכרון בין משרדי הממשלה השונים וגורמים נוספים העוסקים בהיבטים שונים של השיקום הנרחב, והאתגר ביצירת שיתופי פעולה, שהוא אתגר מרכזי, יש חשיבות להובלת מאמצי השיקום הנרחב באמצעות גוף מרכזי ובעל סמכויות. בהתאם לעיקרון זה, הוחלט כבר בהחלטה מס' 980 על הקמת מינהלת תקומה כמינהלת ייעודית, שתישא באחריות ובכלל הסמכויות הנדרשות לצורך ניהול וביצוע פעולות לשיקום ולחיוזוק חבל "התקומה" ואובלוסייתו באופן מהיר, בטוח ומיטבי בטווח המיידי, הבינוי והארוך. עוד הוחלט כי ראש המינהלת יהיה כפוף לראש הממשלה וכי המינהלת תוקם לתקופה של 5 שנים. בהחלטה מס' 1127 פורטו עוד סמכויות של המינהלת כגוף ייעודי ומתכלל לתכנון ולביצוע הפעולות בחבל התקומה ופורטו התחומים שבהם תפעל המינהלת.

בפרק זה מוצע לקבוע בחוק את תפקידי המינהלת וסמכויותיה כפי שבאו לידי ביטוי בהחלטות הממשלה השונות (החלטה מס' 980, החלטה מס' 1127, החלטה מס' 1699 והחלטה מס' 1890), ובהתאם לניסיון שנצבר במינהלת תקומה בחלוף שנה מיום הקמתה ויישום התוכנית האסטרטגית בהמשך להחלטה מס' 1699. זאת כדי להבטיח כי המינהלת תמשיך ותפעל כגוף ממשלתי מקצועי ועצמאי

לסעיף קטן (ב)

כדי לאפשר שיתוף במידע בין משרדי הממשלה לעניין פעולות ששרים רשאים לבצע מכוח סמכותם לפי סעיף קטן (א), מוצע לקבוע מנגנון יידוע בין משרדי הממשלה. לפי המוצע, שר שבכוונתו לבצע פעולה לפי סעיף 4(א) ימסור הודעה על כך לראש מינהלת תקומה. ראש מינהלת תקומה יעדכן את שאר משרדי הממשלה בדבר כוונת השר לבצע פעולה כאמור והשר יהיה רשאי לבצע את אותה הפעולה בתום שבעה ימי עבודה מיום העברת העדכון בידי ראש המינהלת.

מובהר כי הצורך ביידוע כאמור לא יחול לגבי פעולות של משרדי הממשלה המבוצעות במסגרת יישום המדיניות לשיקום נרחב שגיבשה מינהלת תקומה מכוח סמכויותיה לפי סעיף 6.

לסעיף קטן (ג)

כדי לאפשר ראייה רחבה של כל המענים וההטבות הניתנים בחבל התקומה מכוח חוק זה, שתאפשר הקצאה יעילה של משאבים ומניעת כפל בפעולות המשרדים השונים – מוצע לקבוע כי שרי הממשלה ידווחו מדי שנה, לא יאוחר מ־1 בפברואר למינהלת תקומה ולמשרד ראש הממשלה, על פעולות שנקטו על ידם ועל הטבות שניתנו על ידם במסגרת יישום השיקום הנרחב לפי חוק זה בשנה שקדמה למועד הדיווח. דיווח כאמור יוכל לסייע גם בתיאום בין משרדי הממשלה ובמעקב אחר יישום החלטות שהתקבלו לצורך יישום השיקום הנרחב בחבל. כל זאת בלי לגרוע מעקרונות העבודה הממשלתית והשיח הנהוג בין משרדי הממשלה בעת גיבוש המענים וההטבות האמורים.

סעיף 5 אזור מיקוד לאומי – שיקול בהפעלת סמכות – בשל החשיבות שבחידוש ופיתוח חבל תקומה מהטעמים שפורטו לעיל, בין השאר גם לבניית החוסן

(א) מינהלת תקומה תפעל לקידום מטרות חוק זה וליישום שיקום נרחב של חבל התקומה, ויהיו לה לשם כך התפקידים והסמכויות המפורטים להלן:

- (1) גיבוש מדיניות לשיקום נרחב של חבל התקומה, תוך שיתוף משרדי הממשלה בהיבטים הנוגעים לתחומי פעילותם, ובכלל זה קביעת אמות מידה ליישומה (בפרק זה – המדיניות);
- (2) יישום המדיניות וביצועה בידי המינהלת באמצעות מתן הטבות והקצאת משאבים, או באמצעות משרדי הממשלה הנוגעים לעניין ובכפוף להסכמתם;
- (3) ניהול התקציב שהוקצה לשם יישום המדיניות כאמור בפסקה (2);
- (4) מתן תמריצים לעידוד הצמיחה והפעילות בחבל התקומה;
- (5) תיאום בין משרדי הממשלה, לשם תכנון וביצוע של פעולות ליישום מטרות חוק זה;
- (6) קיום מעקב ובקרה אחר עמידה ביעדים שנקבעו ואחר תוכניות ותקציבים שהוקצו לשיקום נרחב של חבל התקומה;
- (7) זיהוי חסמים ביישום המדיניות או במימוש השיקום הנרחב, והסרתם;

ד ב ר י ה ס ב ר

8. יצירת שיתופי פעולה וקידום מטרות החוק עם הרשויות המקומיות בחבל ועם גופים ציבוריים נוספים, וכן יצירת שותפויות בין-מגוריות ליישום פעולותיה – ובין השאר עם גורמים נוספים לרבות גורמים פילנתרופיים ועסקיים בפעילותם שהיא לא למטרת רווח – באופן שיאפשר כלים מגוונים ואפקטיביים לפעולה, שימוש בידע עדכני ומודלים חדשניים, גמישות תפעולית, והרחבת משאבים הנדרשים ליישום השיקום הנרחב.

לעניין רשויות החבל, ולמען הסר ספק, קידום מטרות החוק יוכל להיעשות גם מול אשכול הרשויות בו, כמשמעותו בחוק איגוד ערים, התשט"ו-1955.

יובהר כי המינהלת תוכל ליישם ולבצע את תוכניות השיקום הנרחב בעצמה – באמצעות מתן הטבות והקצאת משאבים, לרבות בדרך של ביצוע רכש או מתן תמיכה, או באמצעות משרדי הממשלה הנוגעים לעניין ובכפוף להסכמתם, ככל שהמינהלת תראה צורך בכך ובתיאום עם המשרד – בהתחשב ברגולציה קיימת או ידע מקצועי נדרש, מטעמי יעילות או מטעמים אחרים.

בסמכויות המינהלת כאמור לא יהיה כדי לגרוע מסמכויות הנתונות לפי דין לכל גורם אחר, וסמכות המינהלת לביצוע השיקום הנרחב לא תגרע מאחריותו של כל גורם ממשלתי או ביצועי אחר להמשיך ולפעול לפי הסמכויות והחובות המוטלות עליו מכוח תפקידו.

עם זאת, אין בקביעת סמכויות הביצוע של המינהלת כאמור כדי להתגבר על סמכות בדין הנתונה לגוף אחר. כך לדוגמה לא יהיה בסמכויות המינהלת כדי לאפשר לה לקבל החלטות הנוגעות לשכר ולתנאי עבודה של עובד המדינה, עובד גוף מתקצב או נתמך. כהגדרתם בסעיף 32 לחוק יסודות התקציב, התשס"ה-1985, בלי לקבל את הסכמת אגף השכר והסכמי העבודה במשרד האוצר לכך.

שיוזם, מתכנן ומרכז את עבודת הממשלה לשיקום נרחב ולצמיחה של חבל תקומה ופועל למימוש מטרות אלה.

סעיף 6 לסעיף קטן (א)

מוצע לקבוע כי מינהלת תקומה תפעל לקידום מטרות חוק זה, וליישום שיקום נרחב של חבל התקומה וכן לקבוע את התפקידים והסמכויות שיהיו לה לשם כך. כך מוצע, בין השאר, כי יהיו בידיה הסמכויות האלה:

1. גיבוש מדיניות בכל הנוגע ליישום השיקום הנרחב, תוך שיתוף משרדי הממשלה בהיבטים הנוגעים לתחומי פעילותם, ובכלל זה קביעת אמות מידה ליישומה;
2. יישום המדיניות שגובשה לשיקום הנרחב ולביצועה, זאת באמצעות מתן הטבות והקצאת משאבים באמצעים שונים כגון ביצוע רכש ומתן תמיכות;
3. ניהול התקציב שהוקצה למימוש המדיניות שקבעה וזאת בלי לגרוע מהוראות לפי חוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985;
4. מתן תמריצים לעידוד הצמיחה והפעילות בחבל (הן במשאבים והן באופנים אחרים);
5. תיאום בין משרדי הממשלה השונים לשם תכנון וביצוע פעולות ליישום מטרות חוק זה, וקיום מעקב ובקרה אחר עמידה בתוכניות ובתקציבים שהוקצו ואחר יעדים שנקבעו;
6. זיהוי חסמים ביישום המדיניות או במימוש השיקום הנרחב, והסרתם;
7. ייעוץ לממשלה ולמשרדי הממשלה בתחומי פעילות המינהלת ולביצוע כל פעולה אחרת הדרושה להגשמת מטרות חוק זה, אם לא הוטלה בדין על רשות אחרת;

(8) יצירת שיתופי פעולה לשם קידום וביצוע מטרות חוק זה עם הרשויות המקומיות בחבל התקומה, עם גופים ציבוריים נוספים או עם גורמים אחרים לרבות גורמים פילנתרופיים, עמותות ומלכ"רים או גורמים עסקיים בפעילותם שלא למטרות רווח;

(9) מתן ייעוץ לממשלה ולשרי הממשלה בדבר שיקום נרחב לחבל התקומה;

(10) ביצוע כל פעולה אחרת הדרושה להגשמת מטרותיו של חוק זה, וזאת אם לא הוטלה בדין על רשות אחרת.

(ב) לעניין הסמכויות האמורות בסעיף קטן (א)(1) ו-(2), רשאי ראש המינהלת לקבוע כללים ואמות מידה להגשת בקשות להטבות ולאופן הדיון בהן; הכללים ואמות המידה כאמור אינם טעונים פרסום ברשומות, אך יפורסמו באתר האינטרנט של מינהלת תקומה ובדרכים נוספות שעליהן יורה ראש המינהלת.

הסמכויות הנתונות למינהלת תקומה לפי פרק זה ולממשלה לפי סעיף 4(א), יהיו נתונות גם לגבי יישוב שהוקם בחבל התקומה לאחר יום תחילתו של חוק זה (בסעיף זה – יישוב חדש), ואולם הקצאת משאבים ומתן הטבות ליישוב חדש יהיו לאחר בחינת סוג המשאבים וההטבות האמורות והיקפן, כך שיינתנו באופן ההולם את קידום מטרות חוק זה.

(א) הממשלה תמנה, לפי הצעת השר, את ראש המינהלת, בהתאם לחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959.¹

(ב) ראש המינהלת יהיה עובד המדינה.

(ג) ראש המינהלת ממונה על ביצוע תפקידי המינהלת לפי חוק זה והוא יהיה כפוף במישרין לשר.

ד ב ר י ה ס ב ר

במשך שנים רבות בהחלטות הממשלה שהגדירו את אזור החבל כאזור בעל סיכון ביטחוני. זאת מהטעמים שפורטו לעיל לקביעת האזור כאזור מיקוד לאומי. לצד קביעה עקרונית זאת, ייתכן שבעתיד, ומתוך יישוב מטרותיו של חוק זה, לדוגמה בעניין הגידול הדמוגרפי בחבל, יקומו בחבל התקומה יישובים חדשים.

מוצע להבהיר כי ביחס ליישובים חדשים כאמור, יוכלו המינהלת, שרי הממשלה או הממשלה בהחלטתה להפעיל את סמכויותיהם לפי החוק, ובכלל זה בהקצאת משאבים ומתן הטבות, באופן מותאם ההולם את נסיבות העניין ואת קידום מטרות החוק, ובהתאם לכך ייבחנו סוג ההטבות והמשאבים שיהיה ניתן לתת, היקפם והאופן שבו יינתנו. כך לדוגמה ייתכן שבעבור יישובים חדשים לא יידרשו פעולות הקשורות לשיקום קהילתי הנדרש ליישובים שנכללו בחבל לאורך כל השנים ונפגעו במתקפת הטרור ב־7 באוקטובר, ואולם יהיה ניתן לתת להם תמריצים שיעודדו תושבים להתגורר בהם.

סעיפים מוצע לקבוע סעיפים אלה לעיגון מעמדה של 8 ו-9 המינהלת כיחידת סמך עצמאית. כך מוצע בסעיף 8 לקבוע את אופן מינוי ראש המינהלת בידי הממשלה לפי הצעת השר הממונה על המינהלת, וכן

לסעיף קטן (ב)

מוצע כי לצורך יישוב סמכויות המינהלת בעניין גיבוש המדיניות לשיקום נרחב ובעניין מתן הטבות והקצאת משאבים, ראש המינהלת יהיה רשאי לקבוע כללים ואמות מידה שלפיהם יוגשו ויידונו בקשות להטבות הניתנות בידי המינהלת. זאת לנוכח הניסיון שנצבר בידי המינהלת. פרסום כללים המפרטים את אופן הקצאת המשאבים יוכל להיות, בנסיבות המתאימות, כלי מתאים ויעיל יותר ליישוב המטרה שלשמה הוקצו משאבים, לנוכח העובדה שהמינהלת פועלת לפי רוב באמצעות הרשויות המקומיות או היישובים, וכלפי אוכלוסייה ממוקדת ומצומצמת באופן יחסי אשר המינהלת פועלת מולה באופן תדיר; כמו כן, לנוכח העובדה כי במקרים רבים יידרש פרסום מהיר של הכללים – מוצע לקבוע כי הכללים ואמות המידה, ככל שיידרשו, לא יהיו טעונים פרסום ברשומות, אך יפורסמו באתר האינטרנט של המינהלת ובדרכים נוספות שעליהן יורה ראש המינהלת.

סעיף 7 הסמכויות לפי חוק זה, יופעלו כאמור בעבור היישובים והאזורים הנמויים בהגדרה "חבל התקומה", שהם היישובים שנכללו בחבל ערב מתקפת הטרור הרצחנית שאירעה ב־7 באוקטובר 2023, וכן נכללו

¹ ס"ח התשי"ט, עמ' 86.

- עסקאות המינהלת 9. לצורך ביצוע הוראות חוק זה, מורשה ראש המינהלת, יחד עם חשב המינהלת, לייצג את הממשלה בעסקאות כאמור בסעיפים 4 ו-5 לחוק נכסי המדינה, התשי"א-1951,² למעט עסקאות במקרקעין, ולחתום בשם המדינה על מסמכים הנוגעים לעסקאות כאמור.
- דיווח על יישום המדיניות 10. משרד ממשלתי ידווח למינהלת תקומה, בכל שנה ב-1 באוגוסט וב-1 בפברואר, על פעולות שביצע לפי פרק זה ליישום המדיניות בששת החודשים שקדמו למועד הדיווח.
- דרישת מידע 11. (א) בלי לגרוע מכל סמכות הנתונה למינהלת, המינהלת רשאית, לשם מילוי תפקידיה, לדרוש מגוף ציבורי העוסק בעניין הנוגע לתחומי פעילותה, למסור כל ידיעה, מסמך דין וחשבון או פלט כהגדרתו בחוק המחשבים, התשנ"ה-1995,³ הנוגעים לתפקידיה ולסמכויותיה לפי הוראות חוק זה, למעט נתונים שהם מידע אישי כהגדרתו בחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981,⁴ או מידע שמסירתו אסורה לפי כל דין.
- (ב) מי שנדרש למסור מידע כאמור בסעיף קטן (א), ימסור את המידע בתוך התקופה שנקבעה בדרישה ובאופן הקבוע בה.
- פרסום 12. ראש מינהלת תקומה יפרסם באתר האינטרנט של המינהלת, אחת לשנה, נוסף על חובתו לפי כל דין, נתונים ומידע על פעילותה של המינהלת.
- סיום פעולת המינהלת 13. (א) מינהלת תקומה תחדל לפעול בתום ארבע שנים מיום תחילתו של חוק זה או במועד מאוחר יותר שעליו תורה הממשלה, ואולם לא יאוחר מתום עשר שנים מיום תחילתו של חוק זה; הודעה על מועד סיום פעילותה של מינהלת תקומה במועד אחר תפורסם ברשומות.
- (ב) חדלה מינהלת תקומה לפעול כאמור בסעיף קטן (א), רשאית הממשלה להסמיך גורם אחר לבצע תפקיד מתפקידיה שביצעו טרם הושלם ולתת הוראות נוספות הדרושות לשם כך, לרבות לצורך המשך תיאום ובקרה על מתן הטבות ועל ביצוע פעולות במשרדי הממשלה מכוח חוק זה.

ד ב ר י ה ס ב ר

אישי כהגדרתו בחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981, או מידע שמסירתו אסורה לפי כל דין. במסגרת זו, אם קיימת, לפי חקיקה הנוגעת לפעילותו של גוף מסוים, הגבלה על מסירת מידע המצוי בידיו – לא תחול על אותו הגוף החובה למסור מידע למינהלת לפי סעיף זה.

סעיף 12 מוצע לקבוע במסגרת החוק את עקרון השקיפות שלפיו תפעל המינהלת, ולהטיל על ראש המינהלת חובה לפרסם באתר האינטרנט של המינהלת, אחת לשנה, נתונים ומידע על פעילות המינהלת.

סעיף 13 בהתאם להחלטה מס' 980, המינהלת הוקמה לתקופה של חמש שנים. במועד זה פועלת המינהלת זה כשנה ולפיכך מוצע לעגן בחוק את משך תקופת פעילותה של המינהלת לארבע שנים נוספות בהתאם. מוצע לאפשר לממשלה לעדכנה לתקופה של עד 10 שנים, בהתאם למשך המוצע לעניין השיקום הנרחב. כמו כן מוצע לקבוע כי הממשלה תהיה רשאית, במקרה של החלטה על סיום פעילות המינהלת, להסמיך גורם אחר לביצוע תפקידי המינהלת שטרם הושלמו ולתת הוראות נוספות הדרושות לשם כך.

לקבוע כי ראש המינהלת יפעל בכפיפות ישירה לשר בסעיף 9 מוצע לקבוע כי ראש המינהלת יחד עם חשב המינהלת יהיו מורשים לייצג את הממשלה בעסקאות כאמור בסעיפים 4 ו-5 לחוק נכסי המדינה, התשי"א-1951, ולחתום בשם המדינה על מסמכים הנוגעים לעסקאות כאמור.

סעיף 10 לצורך ביצוע תיאום ובקרה על פעילות משרדי הממשלה, הנעשית במסגרת יישום המדיניות שגיבשה המינהלת, ולצורך מילוי חובותיה של המינהלת לפרסום נתונים ומידע על פעילות המינהלת כמפורט בסעיף 12, מוצע לקבוע כי יהיה על משרדי הממשלה לדווח למינהלת פעמיים בשנה – ב-1 בפברואר וב-1 באוגוסט על פעולות שביצעו כאמור, בששת החודשים שקדמו למועד הדיווח.

סעיף 11 כלי נוסף הדרוש למינהלת הוא קבלת מידע וריכוזו כדי לייצר מענים מתאימים המבוססים על מידע מלא ועדכני. על כן מוצע לקבוע סעיף המחייב גוף ציבורי העוסק בעניין הנוגע לתחומי פעולתה של המינהלת, למסור מידע רלוונטי הדרוש למינהלת לצורך פעילותה ושהחזקתו בידי המינהלת היא מותרת. מובהר כי הסמכות האמורה לא תחול לעניין נתונים שהם מידע

² ס"ח התשי"א, עמ' 52.

³ ס"ח התשנ"ה, עמ' 366.

⁴ ס"ח התשמ"א, עמ' 128.

פרק ד': הוראות שונות

- שמירת דינים
וסמכויות
14. (א) הוראות חוק זה באות להוסיף על הוראות כל דין.
(ב) אין בסמכויות הנתונות למינהלת לפי חוק זה כדי לגרוע מסמכויות הנתונות לאחר לפי כל דין.
15. השר ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות לביצועו.
16. (א) תחילתו של סעיף 11(א) ביום תחילתו של חוק הגנת הפרטיות (תיקון מס' 13).
התשפ"ד-2024,⁵ כאמור בסעיף 74(א) לאותו חוק.
(ב) הוראות פרק ב' יעמדו בתוקפן שבע שנים מיום תחילתו של חוק זה.
(ג) על אף האמור בסעיף קטן (ב), השר וראש הממשלה רשאים, בצו, להאריך את תוקפן של הוראות פרק ב' בתקופות נוספות שלא יעלו, במצטבר, על שלוש שנים, אם נוכחו כי הדבר נדרש לשם הגשמת מטרותיו של חוק זה.
17. על אף האמור בהגדרה "תושב" שבסעיף 2, יראו לעניין חוק זה כ"תושב" גם יחיד שמקום מגוריו ערב יום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) היה באחד מיישובי חבל התקומה וביום תחילתו של חוק זה אינו מתגורר בו בשל מניעה זמנית שהוכרה על ידי הממשלה בהחלטתה או על ידי גורם שהוסמך לכך על ידיה – כל עוד המניעה האמורה עומדת בתוקפה.
18. בתקופה שמיום תחילתו של חוק זה עד המועד האמור בסעיף 16(א), יקראו את סעיף 11(א) כך:

דברי הסבר

פרק הזמן המוצע, לרבות האפשרות להארכתו, משקף הערכה בדבר הזמן הנדרש להערכת גורמי המקצוע במינהלת תקומה, ובהתבסס על הניסיון העולמי כפי שמשקף ביחס לשיקום אזורים לאחר אסונות רחבי היקף, לנוכח היקף המשימות הדרושות והזמן הנדרש ליישומן. זאת לרבות לעניין שיקום וחיידוש של תשתיות, פיתוח יישובי החבל, עידוד צמיחה דמוגרפית, מתן מענה בתחומי חברה, קהילה, רווחה, חינוך, תרבות וספורט לתושבי החבל, פיתוח תשתית כלכלית והשקעה בעסקים, בחקלאות ובהשכלה גבוהה.

סעיף 17 מוצע לקבוע, כהוראת שעה, כי "תושב" לצורך חוק זה, ייחשב גם מי שמקום מגוריו היה באחד מיישובי חבל התקומה ערב יום 7 באוקטובר 2023, וביום תחילתו של חוק זה הוא אינו מתגורר בו בשל מניעה זמנית שהוכרה בידי הממשלה בהחלטתה או בידי גורם שהוסמך לכך על ידיה, וזאת כל עוד אותה מניעה עומדת בתוקפה. באופן זה, יהיה ניתן לפעול בתקופת הוראת השעה לפי הוראות החוק, לדוגמה, תושבים שפוננו מבייתם בעקבות אירועי מתקפת הטרור וטרם שבו לביתם מכוח סיבה ביטחונית, לנוכח העובדה כי ביתם או יישובם טרם שוקם, או למשל תושבים שמינהלת תקומה, בהתאם להסמכתה בידי הממשלה בהחלטה מס' 1890, הכירה כי נדרש להם זמן נוסף לשיקום ולריפוי מחוץ לחבל וניתן להם מענה לצורך כך (מבחן תמיכה ברשויות חבל התקומה לסיוע לחיזוק הקהילות בעקבות חזרת התושבים לחבל תקומה מאוגוסט 2024).

סעיף 14 מוצע לקבוע סעיף שמירת דינים וסמכויות, הקובע כי הוראות החוק באות להוסיף על הוראות כל דין ולא לגרוע ממנו. באופן זה, אין בסמכויות הנתונות למינהלת כדי להתגבר על סמכויות רגולטוריות ואחרות הנתונות לגוף אחר לפי דין.

סעיף 15 מוצע לקבוע סמכויות ביצוע לשר הממונה על החוק, וכן סמכות להתקין תקנות לביצועו.

סעיפים חוק הגנת הפרטיות (תיקון מס' 13), 16(א) התשפ"ד-2024, פורסם ביום י' באב התשפ"ד ו-18 (14 באוגוסט 2024) ותחילתו נקבעה ליום כ' באב התשפ"ה (14 באוגוסט 2025) (להלן – תיקון מס' 13). במסגרת התיקון האמור, נעשה תיקון להגדרה "מידע" המצויה כיום בחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981, והיא הוחלפה בהגדרה "מידע אישי". לנוכח זאת מוצע לקבוע כי סעיף 11(א) לחוק זה, העוסק בדרישת מידע ומתייחס להגדרה "מידע אישי" האמורה, ייכנס לתוקף ביום תחילתו של תיקון מס' 13, וכי עד לכניסתו לתוקף ייקרא הסעיף עם ההפניה להגדרה "מידע" כפי שקיימת בנוסח חוק הגנת הפרטיות טרם התיקון.

סעיף מוצע לקבוע כי תוקף הוראות פרק ב' שעניינן 16(ב) הגדרת חבל התקומה כאזור מיקוד לאומי, יהיה ו-1(ג) לתקופה של שבע שנים מיום תחילתו של חוק זה, וכי השר וראש הממשלה יהיו רשאים להאריכה, בצו, בתקופות נוספות שלא יעלו, במצטבר, על שלוש שנים, אם נוכחו כי הדבר נדרש לשם הגשמת מטרותיו של חוק זה.

⁵ ס"ח התשפ"ה, עמ' 1430.

"(א) בלי לגרוע מכל סמכות הנתונה למינהלת, המינהלת רשאית, לשם מילוי תפקידיה, לדרוש ממושרד ממשלתי או מגוף אחר העוסק בעניין הנוגע לתחומי פעילותה, בין בשכר ובין בהתנדבות, למסור כל ידיעה, מסמך, דין וחשבון או פלט כהגדרתו בחוק המחשבים, התשנ"ה-1995, הנוגעים לתפקידיה ולסמכויותיה לפי הוראות חוק זה, למעט נתונים שהם מידע כהגדרתו בסעיף 7 לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981, ידיעה על ענייניו הפרטיים של אדם אף שאינם בגדר מידע כאמור, או מידע שמסירתו אסורה לפי כל דין."

תוספת

(סעיף 2 – רשימת היישובים בחבל התקומה לעניין ההגדרה "חבל התקומה")

- (1) אבשלום;
- (2) אור הנר;
- (3) איבים;
- (4) ארז;
- (5) בארי;
- (6) גבים;
- (7) גברעם;
- (8) דקל;
- (9) זיקים;
- (10) זמרת;
- (11) חולית;
- (12) יבול;
- (13) יד מרדכי;
- (14) יביני;
- (15) ישע;
- (16) יתד;
- (17) כיסופים;
- (18) כפר מימון;
- (19) כפר עזה;
- (20) כרמייה;
- (21) כרם שלום;
- (22) מבטחים;

ד ב ר י ה ס ב ר

התקומה" המנויה בסעיף ההגדרות.

מוצע לקבוע בתוספת את רשימת היישובים הנכללים בחבל התקומה לעניין ההגדרה "חבל

תוספת

- (23) מגן;
- (24) מפלסים;
- (25) נחל עוז;
- (26) נירים;
- (27) ניר יצחק;
- (28) ניר עוז;
- (29) ניר עם;
- (30) נתיב העשרה;
- (31) סופה;
- (32) סעד;
- (33) עין הבשור;
- (34) עין השלושה;
- (35) עלומים;
- (36) עמיעוז;
- (37) פרי גן;
- (38) רעים;
- (39) שדי אברהם;
- (40) שדרות;
- (41) שובה;
- (42) שוקדה;
- (43) שלומית;
- (44) תושייה;
- (45) תלמי יוסף;
- (46) תקומה.

